

**CCE PR
UN-REVISED**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
**KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003**

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2018
S.S.L.C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2018

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS**

ದಿನಾಂಕ : 04. 04. 2018]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **67-S**

Date : 04. 04. 2018]

CODE No. : 67-S

**ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ
Subject : Third Language — SANSKRIT**

तृतीय भाषा — संस्कृतम्

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Private Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
	भाग: - "A" (गद्यम्-पद्यम्-पूरकपाठा:)	
I.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत —	14 × 1 = 14
1.	मेलायां सर्वजनाकृष्टं स्थानं किम् ? उत्तरम् : मेलायां सर्वजनाकृष्टं स्थानं संस्कृतग्रामः ।	1
2.	कः राजा श्रीवैष्णवमतदीक्षां स्वीकृतवान् ? उत्तरम् : बिट्टिदेवः श्रीवैष्णवमतदीक्षां स्वीकृतवान् ।	1
3.	पठनार्थं का आवशियका ? उत्तरम् : पठनार्थम् एकाग्रता आवशियका ।	1

PR - 6010

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
4.	अर्जुनः अन्ते किं ज्ञातवान् ? उत्तरम् : अर्जुनः अन्ते यथार्थं ज्ञातवान् ।	1
5.	चम्पूरामायणस्य कर्ता कः ? उत्तरम् : चम्पूरामायणस्य कर्ता भोजराजः ।	1
6.	सर्वदमनस्य माता का ? उत्तरम् : सर्वदमनस्य माता शकुन्तला ।	1
7.	भिन्नौ कौ ? उत्तरम् : भिन्नौ मतधर्मौ ।	1
8.	अक्षयाः निधयः कति सन्ति ? उत्तरम् : अक्षयाः निधयः पञ्च सन्ति ।	1
9.	के शैशवे अभ्यस्तविद्याः आसन् ? उत्तरम् : रघुवंशीयाः राजानः शैशवे अभ्यस्तविद्याः आसन् ।	1
10.	केन सदृशं पवित्रं नास्ति ? उत्तरम् : ज्ञानेन सदृशं पवित्रं नास्ति ।	1
11.	सर्वदा अस्माकं वदने का वसेत् ? उत्तरम् : सर्वदा अस्माकं वदने सरस्वती वसेत् ।	1
12.	तद्धितान्तं नाम किम् ? उत्तरम् : तद्धितप्रत्ययान्तं पदं तद्धितान्तम् ।	1
13.	उपमालङ्कारे कति अंशाः भवन्ति ? उत्तरम् : उपमालङ्कारे चत्वारः अंशाः भवन्ति ।	1
14.	छन्दः शास्त्रस्य कर्ता कः ? उत्तरम् : छन्दः शास्त्रस्य कर्ता आचार्यः पिङ्गलः ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्												
II.	रिक्तस्थानानि पूरयत —	3 × 1 = 3												
15.	इन्दुः । उत्तरम् : इन्दुः <u>क्षीरनिधाविव</u> ।	1												
16.	परमस्माकं त्वेको । उत्तरम् : परमस्माकं त्वेको <u>देशः</u> ।	1												
17.	कर्मण्येवाधिकारस्ते कदाचन । उत्तरम् : कर्मण्येवाधिकारस्ते <u>माफलेषु</u> कदाचन ।	1												
III.	संयोज्य लिखत —	4 × 1 = 4												
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">अ</td> <td style="text-align: center;">आ</td> </tr> <tr> <td>18. अपृच्छत्</td> <td>a) श्रद्धास्थानम्</td> </tr> <tr> <td>19. निशामणिः</td> <td>b) सदयम्</td> </tr> <tr> <td>20. सिद्धिसाधने</td> <td>c) शिरोमणिः</td> </tr> <tr> <td>21. हृदयम्</td> <td>d) लट् लकारः</td> </tr> <tr> <td></td> <td>e) लङ् लकारः ।</td> </tr> </table>	अ	आ	18. अपृच्छत्	a) श्रद्धास्थानम्	19. निशामणिः	b) सदयम्	20. सिद्धिसाधने	c) शिरोमणिः	21. हृदयम्	d) लट् लकारः		e) लङ् लकारः ।	
अ	आ													
18. अपृच्छत्	a) श्रद्धास्थानम्													
19. निशामणिः	b) सदयम्													
20. सिद्धिसाधने	c) शिरोमणिः													
21. हृदयम्	d) लट् लकारः													
	e) लङ् लकारः ।													
	उत्तरम् :													
18.	अपृच्छत् e) लङ् लकारः	1												
19.	निशामणिः c) शिरोमणिः	1												
20.	सिद्धिसाधने a) श्रद्धास्थानम्	1												
21.	हृदयम् b) सदयम्	1												
IV.	द्वि-त्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत —	3 × 2 = 6												
22.	विश्वसंस्कृत पुस्तकमेलायां के के अंशाः आसन् ? उत्तरम् : विश्वसंस्कृत पुस्तकमेलायां नानाविधग्रन्थानाम् आपणाः, अनेकाः चित्रप्रदर्शिन्यः, मनोरञ्जनकार्यक्रमाः, संस्कृतग्रामाः, खाद्यापणाः, स्पर्धावल्यः, चिन्तनगोष्ठ्यः, शताधिक नूतन ग्रन्थलोकार्पणम् इत्यादयः विविधाः अंशाः आसन् ।	2												

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
23.	<p>कति विधाः जनाः देवं भजन्ते ? ते च के ?</p> <p>अथवा</p> <p>गणेशः कीदृशः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>चतुर्विधाः पुण्यशालिनः मानवाः देवं भजन्ते । ते च दुःखी, ज्ञानाभिलाषी, ऐहिकभोगापेक्षी, पण्डितः च ।</p> <p>अथवा</p> <p>गणेशः वलयोक्त सर्पः, शिरोभूषणीकृतार्धचन्द्रः महाविघ्नविनाशकः च भवति ।</p>	2
24.	<p>कीदृशीम् उर्वीं दिलीपः एकपुरीमिव शशास ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>दिलीपः समुद्रतरङ्ग निर्मितदुर्ग प्राकारां, सागरतटमेव परिखा इव धृताम् अन्यनृपेण शासितुम् अशक्याम् भूमिम् एकनगरम् इव परिपालितवान् ।</p>	2
V.	<p>श्लोकतात्पर्यं कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा लिखत —</p>	2 × 2 = 4
25.	<p>हिमालयो नः पूज्यशैलः</p> <p>पूज्यनदी सा गङ्गाम्बा ।</p> <p>साहित्यं नस्सङ्गीतमपि</p> <p>भाषाभेदेऽप्येकमिह ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>“सनातनी नो बध्नाति” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯ ಪೂಜ್ಯ ಪರ್ವತ. ಪೂಜ್ಯ ನದಿ ಗಂಗಾಮತಾ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಭಾಷಾ ಭೇದವಿದ್ದರೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.</p>	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
26.	<p>श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परस्संयतेन्द्रियः । ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिम् अचिरेणाधिगच्छति ॥</p> <p>अथवा</p> <p>प्रजानामेव भूत्यर्थं स ताभ्यो बलिमग्रहीत् । सहस्रगुणमुत्सृष्टुमादत्ते हि रसं रविः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>“जीवनयोगः” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನು, ಆತ್ಮಚಿಂತನಪರನು, ಚಿತ್ತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಆದ ಪುರುಷನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>“इन्द्रुः क्षीरनिधाविव” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತಚಿಂತಕನಾದ ದಿಲೀಪನು ಅಲ್ಪವೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೇಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದು ಮಳೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಸಹಸ್ರಪಟ್ಟು ನೀಡುವಂತೆ ದಿಲೀಪನ ವರ್ತನೆ ಇತ್ತು.</p>	2
VI.	<p>संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत —</p>	2
27.	<p>ಮಹಾಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು.</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>महाभारतस्य भीष्मपर्वणि भगवद्गीता अस्ति । इदं श्रीकृष्णः अर्जुनाय उपदिष्टवान् ।</p>	1 + 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
28.	कर्नाटकभाषया अनुवादं कुरुत — शिवपार्वत्योः पुत्रः गणेशः । सः गजाननः विघ्ननाशकः च । उत्तरम् : ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರ ಮಗ ಗಣೇಶ. ಅವನು ಗಜಾನನ ಮತ್ತು ವಿಘ್ನನಾಶಕ.	2 1 1
VII. 29.	कवेः देश-काल-ग्रन्थानां विषये लिखत — “भोजराजः” अथवा “कालिदासः” । उत्तरम् : कविः : भोजराजः देशः : मालवदेशः कालः : एकादशशतकम् ग्रन्थाः : चाणक्यनीतिः, तत्वप्रकाशः, चम्पूरामायणम् इत्यादयः । अथवा कविः : कालिदासः देशः : जन्मस्थानं काश्मीरः । वासस्थानम् उज्जयिनी । कालः : क्रिस्ताब्दः प्रथमं, चतुर्थं, पञ्चमं वा शतकम् । ग्रन्थाः : महाकाव्यद्वयम् — 1. रघुवंशम् 2. कुमारसम्भवम् । खण्डकाव्यद्वयम् — 1. ऋतुसंहारः 2. मेघदूतम् । नाटकानि — 1. अभिज्ञानशाकुन्तलम् 2. मालविकाग्निमित्रम् 3. विक्रमोर्वशीयम् ।	3 1 1 1 1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत —	3 × 3 = 9
30.	“हन्त ! वर्धते ते संरम्भः ।” कः पाठः ? का अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : कः पाठः — सर्वदमनः इति पाठः । का अवदत् — प्रथमा तापसी अवदत् । कम् अवदत् — सर्वदमनं प्रति अवदत् ।	1 1 1
31.	“मया एतानि सर्वाणि पुस्तकानि पठितानि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : कः पाठः — एकाग्रता इति पाठः । कः अवदत् — विवेकानन्दः अवदत् । कम् अवदत् — ग्रन्थपालकं प्रति अवदत् ।	1 1 1
32.	“भवान् कर्णाय साधुवादं यच्छति ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : कः पाठः — मिथ्याभिमानः इति पाठः । कः अवदत् — अर्जुनः अवदत् । कम् अवदत् — कृष्णं प्रति अवदत् ।	1 1 1

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
IX.	ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಆಙ್ಗಲಭಾಷಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ವಾ ಉತ್ತರಂ ಲಿಖತ -	4 × 3 = 12
33.	ಮೆಲ್ಕುಕೋಟೆ ಕ್ಷೇತ್ರಮ್ ಅಧಿಕೃತಯ ಲಿಖತ ಉತ್ತರಮ್ : ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಹೆಸರಿನ ಐತಿಹ್ಯ - ನಾಮಾಂತರಗಳು - ವೈಷ್ಣವಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹತ್ವ - ಕೃತಯುಗದಿಂದಲೂ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ - ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ - ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮಾಹಿತಿ ಇರಬೇಕು.	3
34.	'ಧೂತೋ ನ ಸೇವ್ಯ:' ಪಾಠಸ್ಯ ಸಾರಾಂಶಂ ಲಿಖತ ಉತ್ತರಮ್ : ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ನೀತಿಕಥಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಥಾಶತಕಮ್' ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಕೊಡಲಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ದಂಡದ ಅನ್ವೇಷಣೆ - ವೃಕ್ಷವು ತನ್ನ ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು - ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾದ ಮಾನವನು ಇತರ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಧನ ಸಂಪಾದನೆ ವಿವರ - 'ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರದಂತೆ' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಧೂತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಒದಗುವ ಆಪತ್ತಿನ ವರ್ಣನೆ.	3
35.	ದಿಲೀಪ: ಕೀದೃಶ: ರಾಜಾ ಆಸೀತ್ ಇತಿ ವರ್ಣಯತ ಉತ್ತರಮ್ : ಕಾಳಿದಾಸ ರಚಿತ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಘುವಂಶದಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪನ ಗುಣಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 'ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವತಾ' ಎಂಬ ಪ್ರಜಾನುರಾಗಿ ದಿಲೀಪನು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಏಕನಗರಿಯಂತೆ ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬೇಕು. ರಾಜನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.	3

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
36.	<p>ಸರ್ವದಮನಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಂ ವರ್ಣಯತ ।</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಕೃಷ್ಣಾ: ಅರ್ಜುನಂ ಕಥಂ ಸಮಾಧತ್ತೇ ಇತಿ ವಿವೃಣುತ ।</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಶಕುಂತಲದಿಂದ ಆರಿಸಿದ ನಾಟಕದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯದ ವರ್ಣನೆ. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮದ ಮೂರ್ತಿಯಂತಿದ್ದ ದುಷ್ಯಂತನ ಪುತ್ರ ಸರ್ವದಮನನು ಸಿಂಹದ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ದಂತವನ್ನು ಎಣಿಸುವ ಸಾಹಸದ ವರ್ಣನೆ - ರಾಜನು ಸರ್ವದಮನನ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮಾಹಿತಿ ಇರಬೇಕು.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಶೂರನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಇತರರ ಶೂರತ್ವ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ - ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಅರ್ಜುನ. ಅದಕ್ಕುತ್ತರವನ್ನಿತ್ತ ಭಗವಂತ - ಗರ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ಅರ್ಜುನ - ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ ಇರಬೇಕು.</p>	3
X.	<p>ಶಲೋಕದ್ವಯಂ ಪೂರಯತ -</p> <p>37. ಗುರವೇ</p> <p>..... ನಮಃ ॥</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಗುರವೇ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಭಿಷಜೇ ಭವರೋಗಿಣಾಮ್ ।</p> <p>ನಿಧಯೇ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರತಯೇ ನಮಃ ॥</p>	2 × 4 = 8
		2
		2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
38.	<p>शिक्षा</p> <p>..... ।</p> <p>.....</p> <p>..... तिष्ठति ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात् ।</p> <p>सुबद्धमूला निपतन्ति पादपाः ।</p> <p>जलं जलस्थान गतं च शुष्यति</p> <p>हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ॥</p> <p style="text-align: center;">भागः - B (व्याकरणविभागः)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XI.	समुचितम् उत्तरं लिखत —	12 × 1 = 12
39.	<p>‘जनकः’ अस्य पर्यायपदम् एवं भवति —</p> <p>उत्तरम् : (C) पिता</p>	1
40.	<p>विश्वसंस्कृत पुस्तकमेला अत्र सम्पन्ना —</p> <p>उत्तरम् : (A) बेङ्गलूरु नगरे</p>	1
41.	<p>‘सुरः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् एवं भवति —</p> <p>उत्तरम् : (B) असुरः</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
42.	‘मनसि’ अत्र एषा विभक्तिः भवति – उत्तरम् : (D) सप्तमी	1
43.	विक्रमार्के एते गुणाः आसन् – उत्तरम् : (B) सद्गुणाः	1
44.	‘तरुणा नमन्ति’ अत्र अयं सन्धिः – उत्तरम् : (B) विसर्ग सन्धिः	1
45.	अत्र चतुर्थपदम् एवं भवति । सन्धि प्रकाराः – त्रयः : विसर्ग विकाराः – । उत्तरम् : (C) चत्वारः	1
46.	अत्र समूहेतर पदम् एवं भवति – उत्तरम् : (D) चक्रपाणिः	1
47.	श्रीकृष्णः एतं जीवनयोगं बोधयति – उत्तरम् : (A) अर्जुनम्	1
48.	अन्यपदार्थ प्रधानः अयं समासः भवति – उत्तरम् : (C) बहुव्रीहिः	1
49.	‘गच्छ’ अत्र एषः पुरुषः भवति – उत्तरम् : (A) मध्यम	1
50.	‘राजा’ एतत् पदम् अस्मिन् लिङ्गे अस्ति – उत्तरम् : (D) पुल्लिङ्गे	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XII.	चतुर्थपदं लिखत —	2 × 1 = 2
51.	i) अमृतस्य भावः — अमृतत्वम् — पशोः भावः — । ii) राधायाः अपत्यं पुमान् — राधेयः — गङ्गायाः अपत्यं पुमान् — । उत्तरम् : i) पशोः भावः — पशुत्वम् । ii) गङ्गायाः अपत्यं पुमान् — गाङ्गेयः ।	1 1
52.	कृदन्तपदं चित्वा लिखत — i) अहं पत्रं लिखन् अस्मि । ii) अर्जुनः कर्णं दृष्ट्वा शिबिरं प्राविशत् । उत्तरम् : i) लिखन् — (वर्तमान कृदन्तः) ii) दृष्ट्वा — (क्त्वान्ताव्ययम्) ।	2 × 1 = 2 1 1
भागः - C (रचनाविभागः)		
XIII.	लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत —	2
53.	मुखं चन्द्रः इव सुन्दरम् । उत्तरम् : लक्षणम् — “उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीरुल्लसति द्वयोः” अलङ्कारः — उपमा अलङ्कारः ।	1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्															
XIV.	प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दसः नाम लिखत —	2															
54.	सीतां विचेतुं पथिचारणानाम् । उत्तरम् : <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>- - U</td> <td>- - U</td> <td>U - U</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>सीतांवि</td> <td>चेतुंप</td> <td>थिचार</td> <td>णा</td> <td>नाम् ॥</td> </tr> <tr> <td>तगणः</td> <td>तगणः</td> <td>जगणः</td> <td>गुरु</td> <td>गुरु</td> </tr> </table> <p>छन्दः — इन्द्रवज्रा ।</p>	- - U	- - U	U - U	-	-	सीतांवि	चेतुंप	थिचार	णा	नाम् ॥	तगणः	तगणः	जगणः	गुरु	गुरु	1 1
- - U	- - U	U - U	-	-													
सीतांवि	चेतुंप	थिचार	णा	नाम् ॥													
तगणः	तगणः	जगणः	गुरु	गुरु													
XV.	पत्रं लिखत —	4															
55.	दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति पत्रं लिखत । अथवा अध्ययनविषये मित्रं प्रति पत्रं लिखत । उत्तरम् : सकाशात् सविधे सम्बोधनम् विषयनिरूपणम् दिनाङ्कः, हस्ताङ्कनम् अथवा सम्बोधनम् - दिनाङ्कः विषयः हस्ताङ्कनम् - पत्रसङ्केतः ।	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 2 $\frac{1}{2}$ 1 2 1															

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVI.	प्रबन्धम् लिखत —	5
56.	परिसरः । अथवा कर्नाटकराज्योत्सवः । उत्तरम् : पीठिका विषयनिरूपणम् उपसंहारः भाषा शुद्धता ।	$\frac{1}{2}$ 2 2 $\frac{1}{2}$
XVII.	गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं लिखत —	4 × 1 = 4
57.	महाभारतस्य कर्ता वेदव्यासः । महाभारते अष्टादशपर्वाणि सन्ति । एकोत्तरशतं कौरवाः पञ्चपाण्डवाः प्रसिद्धाः । पाण्डवानां पिता पाण्डुमहाराजः आसीत् । कुन्ती पाण्डवानां माता आसीत् । कौरवाणां जनकः धृतराष्ट्रः । धृतराष्ट्रः हस्तिनापुरस्य चक्रवर्ती आसीत् । i) महाभारतस्य कर्ता कः ? ii) महाभारते कति पर्वाणि सन्ति ? iii) पाण्डवानां पिता कः ? iv) धृतराष्ट्रः केषां जनकः ?	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	उत्तरम् :	
	i) महाभारतस्य कर्ता वेदव्यासः ।	1
	ii) महाभारते अष्टादशपर्वाणि सन्ति ।	1
	iii) पाण्डवानां पिता पाण्डुमहाराजः ।	1
	iv) धृतराष्ट्रः कौरवाणां जनकः ।	1